

ЗАЛІЩИЦЬКА МІСЬКА РАДА
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВІДДІЛ ОСВІТИ

48600, м.Заліщики, вул.С.Бандери,40/4, тел. (03554) 2-15-15

E-mail: 44014833@mail.gov.ua Код ЄДРПОУ 44014833

від 28.11.2022 № 01-14/546 На № _____ від _____

**Заліщицькому міському голові
Іванові ДРОЗДУ**

***Про оптимізацію мережі закладів
освіти Заліщицької міської
територіальної громади***

У Заліщицькій міській територіальній громаді станом на 01 вересня 2022 року функціонує 20 закладів загальної середньої освіти і 2 філії опорної школи – Печорнівська і Добрівлянська. Вони здійснюють освітній процес, надаючи освітні послуги 2544 здобувачам освіти (*додаток 1*).

Проте, незважаючи на те, що всі школи намагаються надати дітям якісні освітні послуги та забезпечити безпечне освітнє середовище, усе ж можна виокремити такі серйозні проблеми сучасної освіти нашої громади:

- подрібнена мережа малокомплектних закладів (як правило, вони розташовані в населених пунктах за декілька кілометрів один від одного);
- демографічний спад і міграція населення (*додаток 2*);
- якість освітніх послуг.

Заклади загальної середньої освіти не можуть виконувати функції приватних репетиторів, а в нашій громаді в окремих із них кількість працівників практично зрівнялася з кількістю учнів. Продовжуючи консервувати існуючу освітню мережу, ми обділяємо всіх дітей громади: учнів малокомплектних шкіл – низькою якістю освітніх послуг, гальмуванням соціалізації в колективах, низьким залученням до культурно-освітніх, спортивних проєктів тощо. Дітей решти закладів тим, що витрачаємо ресурси не на розвиток освітнього середовища, а на утримання малокомплектних закладів. У зв'язку з цим одним із найактуальніших і найбільш витратних соціальних завдань, покладених, відповідно до чинного законодавства, на органи місцевого самоврядування, є оптимізація закладів загальної середньої освіти за сучасних умов.

Головною метою оптимізації мережі закладів освіти є виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту», підвищення якості освіти для всіх дітей громади, надання перспектив розвитку для громади завдяки ефективному використанню бюджетних коштів.

Особливої уваги заслуговує розподіл освітньої субвенції. Так, формування обсягу освітньої субвенції для місцевих бюджетів на 2022 рік здійснено відповідно до формули розподілу освітньої субвенції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» (зі змінами, прийнятими відповідно до постанови КМУ від 20 грудня 2021 р. № 1364) з урахуванням запровадження єдиної таблиці визначення розрахункової наповнюваності класів (далі – РНК) залежно від щільності учнів і відсотка населення, що проживає в сільській місцевості.

За даними Міністерства розвитку громад та територій України, чисельність населення Заліщицької міської територіальної громади становить 26 994 особи, відсоток сільського – 66,6%, щільність учнів – 7,3 особи на квадратний кілометр. З урахуванням наведених параметрів РНК для громади на 2022 рік була визначена на рівні 15,5.

У цьому випадку з метою уникнення надмірних дисбалансів при розподілі освітньої субвенції та забезпечення поступового переходу до встановлених значень РНК у 2022 році застосовано механізм коригування РНК залежно від значення такого параметра в минулому бюджетному періоді. Для бюджетів територіальних громад, для яких різниця між розрахунковою наповнюваністю класів 2022 року та РНК 2021 року становить більше одиниці, РНК на 2022 рік коригується шляхом зменшення такої різниці до одиниці.

Отже, РНК для Заліщицької міської територіальної громади в 2021 році становила 14,0, тому з урахуванням коригування РНК на 2022 рік для громади встановлено на рівні 15,0 (14,0+1). При цьому середня фактична наповнюваність класів громади – 13,52 учнів. А в розмірі кожної школи зазначено у додатку 3 (додаток 3).

Розрахунок освітньої субвенції для бюджету Заліщицької міської територіальної громади на 2022 рік здійснено для 174 класів закладів загальної середньої освіти (фактична кількість класів – 191, що на 17 класів більше за розрахункову) та 376,9 ставок педагогічних працівників, включаючи вчителів (фактична кількість ставок – 445,5 од., що на 68,6 ставок більше за розрахункову).

Для розрахунку обсягів освітньої субвенції застосовується показник середнього (розрахункового) розміру заробітної плати з нарахуваннями. У 2022 році цей показник складає

- 180,79 тис. гривень – для асистентів вчителів в інклюзивних класах,
- 206,38 тис. гривень – для вчителів закладів загальної середньої освіти,
- 240,30 тис. гривень – для педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів,
- 269,92 тис. гривень – для керівників інклюзивно-ресурсних центрів.

Отже, ключовими факторами, які впливають на незабезпеченість видатків на освіту, є велика кількість малокомплектних шкіл, багато класів з низькою фактичною наповненістю, висока вартість навчання одного учня, збільшення одиниць педагогічного персоналу тощо.

Сьогодні у 20 закладах освіти Заліщицької громади та 2 філіях опорної школи забезпечують освітній процес для 2544 здобувачів освіти 631 працівник, з яких 429 педагогічних і 202 непедагогічних. За останній рік кількість учнів зменшилась на 38 учнів (від 2582 до 2544). Крім цього, у зв'язку з воєнним станом в 2022/2023 навчальному році частина дітей (327 учнів, що становить близько 15 % від загальної кількості учнів) перебувають за кордоном і **поки що** продовжують навчання в освітніх закладах нашої громади. А 45 здобувачів освіти з числа ВПО, що становить близько 2 %, теж тимчасово зараховані до контингенту учнів ЗЗСО нашої громади (додаток 4).

Із 20 закладів загальної середньої освіти тільки 3 отримують повне фінансування згідно з формулою, встановленою законом. Середня вартість навчання одного учня в громаді станом на 01 січня 2022 року становить 41 269 грн. А в розрізі кожної школи подано інформацію в таблиці 5 (додаток 5).

Зменшення наповнюваності класів зумовлює перехід на індивідуальну форму навчання, якою в 2022/2023 н.р. охоплено 18 учнів, з них за станом здоров'я – 13 учнів. Крім цього, за інклюзивною формою навчання здобувають освіту 13 учнів. Ця форма навчання зумовлює збільшення педагогічних ставок асистентів учителів. Проте якість індивідуального навчання й навчання в повних класах суттєво відрізняється. Оскільки, наприклад, для здобувача освіти 5 повного класу згідно з навчальним планом МОН України передбачено 25 навчальних годин у тиждень, а для індивідуального навчання виділяється тільки 8 годин, що значно знижує якість здобутих знань учня чи учениці.

У разі наявності закладів освіти з низькою наповнюваністю класів засновник та уповноважений ним орган, яким є відділ освіти, змушені покривати дефіцит освітньої субвенції за рахунок коштів місцевого бюджету.

Також варто зазначити ще один важливий фактор існування закладу освіти – ЛІЦЕНЗІЯ. Відповідно до ст. 43 Закону України «Про освіту» ліцензування освітньої діяльності – це **процедура визнання спроможності юридичної або фізичної особи надавати освітні послуги на певному рівні освіти відповідно до Ліцензійних умов.** Постановою КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» надано вичерпний перелік вимог до освітнього закладу для провадження їхньої діяльності, який, на жаль, не кожному закладу під силу.

У нашої громади можливі два варіанти дій щодо організації якісного та безпечного освітнього процесу:

- перший – залишити існуючу мережу незмінною, спробувавши економити абсолютно на всьому, не гарантуючи при цьому сучасний рівень освітніх послуг, також частково обов'язково дофінансовувати з місцевого бюджету;

- другий – спробувати вийти із зони комфорту і, залучивши громадськість, знайти найбільш оптимальний спосіб, а саме: реорганізувати мережу закладів, привівши її у відповідність до чинного законодавства. Але

рішення має ґрунтуватися не на емоціях, не на особистих амбіціях, симпатіях чи антипатіях, а виключно на інтересах дітей і їх майбутньому.

Внаслідок певних розрахунків, взявши до уваги демографічну, економічну та інші ситуації в Заліщицькій громаді, відділ освіти Заліщицької міської ради рекомендує розглянути таку модель мережі закладів громади, яка, на нашу думку, є однією з найефективніших на сучасному етапі.

Отже, рекомендуємо

- припинити такі юридичні особи шляхом їх повної ліквідації:

- ЗОШ I-II ступенів села Винятинці;
- ЗОШ I-II ступенів села Городок;
- ЗОШ I-II ступенів села Блищанка;
- ЗОШ I-II ступенів села Угриньківці;
- ЗОШ I ступеня села Вигода;
- ЗОШ I ступеня села Лисичники;

- реорганізувати такі юридичні особи, понизивши їх ступінь:

- ЗОШ I-III ступенів села Касперівці у гімназію села Касперівці;
- ЗОШ I-III ступенів села Зозулинці у гімназію села Зозулинці;
- Синьківську ЗОШ I-III ступенів у гімназію села Синьків;
- ЗОШ I-II ступенів села Колодрібка у початкову школу с. Колодрібка;
- ЗОШ I-III ступенів села Торське у гімназію села Торське;
- ЗОШ I-III ступенів №2 міста Заліщики у Заліщицьку гімназію;

- перетворити у філію опорного закладу, залишивши за ними право надання початкової та базової освіти:

- ЗОШ I-II ступенів села Іване Золоте у філію опорного закладу;

- залишити без змін такі юридичні особи:

- опорний заклад (спеціалізована школа I-III ступенів ім. О.Маковея з поглибленим вивченням інформаційних технологій та технологічних дисциплін м. Заліщики);

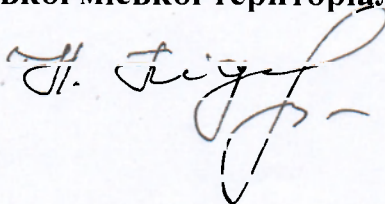
- Заліщицьку державну гімназію міста Заліщики (ліцей);
- гімназію села Бедриківці;
- гімназію села Дзвиняч;
- гімназію села Дунів;
- гімназію села Новосілка;
- початкову школу села Виноградне.

Учнів реорганізованих закладів буде забезпечено підвозом до освітніх установ такими способами: власним шкільним автобусом або орендованим транспортом (додаток б). Жодна дитина не залишиться поза увагою.

Оптимізація мережі – не популярне рішення, яке не працює на імідж керівника. Проте відділ освіти переконаний у необхідності прийняття правильних і вчасних рішень щодо проведення оптимізації мережі закладів освіти Заліщицької міської територіальної громади.

Начальник відділу

Катерина Дембовська
Наталія Юзьвак

Надія ПІДГРЕБЯ